

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

1 / 2007

VÄESTÖ

Väestömäärä nousussa

ALUETALOUS

Tuotanto reippaassa kasvussa

HYVINVOINTI

Asumistuen saajia aiempaa vähemmän – velkaneuvonnassa lisäästä

ASUNTOMARKKINAT

Asuntojen ostoaikomuksia edelleen

TYÖMARKKINAT

Työllisten määrä kasvaa muuta maata nopeammin

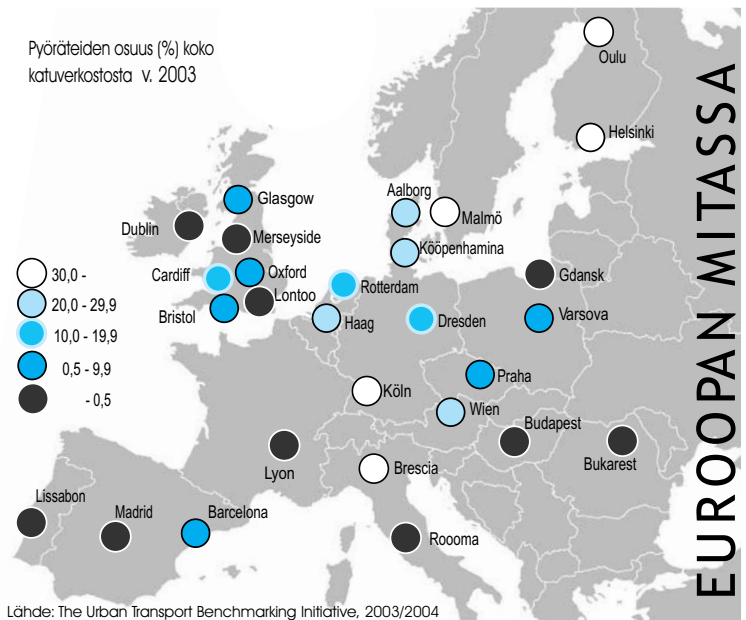
LIIKENNE

Lentoliikenteen matkustajamäärä yhä kasvussa

VALOKIILASSA

Markku Lankinen
Sosio-ekonominen kehitys Helsingin seudulla 1970-luvulta tähän päivään

Ajankohtaiskatsaus seudun kehitykseen 8.3.2007

Helsingissä kattava pyörätieverkosto

Helsingissä on pyöräteitä noin 1 150 kilometriä sisältäen myös pyöräilyä palvelevat ulkoilutiet ja puistokäytävät, joiden osuus on noin 40 %. Autoteitä 1 220 kilometriä. Pyöräteiden osuus yhteenlasketusta liikenneverkosta on täten 48 prosenttia ja ilman viherväyliä 36 %. Kantakaupungissa pyöräteitä on noin 145 kilometriä. Vaikka Keski-Eurooppalaisten kaupunkien luvuissa ei ole mukana ulkoiluteitä ja kantakaupunkimaisten alueiden osuus on Suomea suurempi, on Helsingissä paljon pyöräteitä verrattuna muihin vastaaviin kaupunkiin.

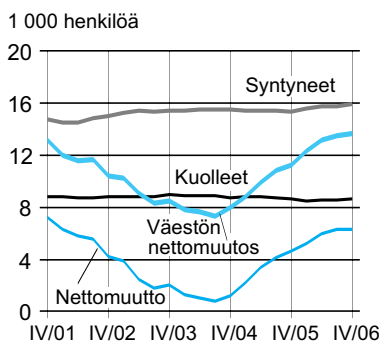
Euroopan komissiolle tehdyssä tutkimuksessa mukana olleista kaupungeista suurimpia suhteita oli Oulussa, sillä siellä pyöräteitä oli 410 kilometriä ja autoteitä 710 kilometriä, joten pyöräteiden pituus oli 37 prosenttia koko verkostosta. Myös Italian Bresciassa ja Malmössä on merkittävästi pyöräteitä puolet autoteiden yhteenlasketusta pituudesta ja kolmasosa liikenneteiden pituudesta. Kööpenhaminassa vastaavat osuudet olivat hieman pienemmät.

Haagissa, Aalborgissa ja Wienissä pyöräteiden osuus liikenneverkoston kokonaispituudesta on neljäsosa. Kahdessa ensiksi mainitussa kaupungissa pyöräteitä on runsaat neljäsataa km.

Pyöräteiden osuus on vähäisin Bukarestissa. Myös Roomassa, Madridissa, Dublinissa, Lissabonissa ja Lontoossa pyöräteiden osuus liikenneverkosta on alle kahden prosentin.

Helsingissä uusia pyöräteitä rakennetaan vuosittain noin 20–25 kilometriä. Niistä puolet sijaitsee katujen varsilla ja puolet viheralueilla. Ilmaiset kaupunkipyörät tulivat käyttöön vuonna 2000. Niitä on käytössä kesäisin noin 300 kappaletta.

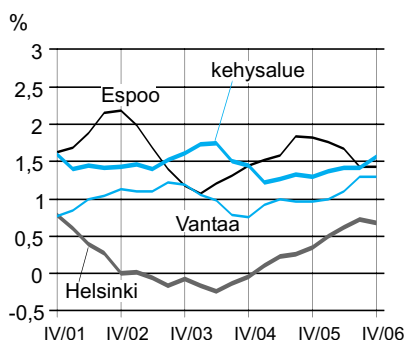
Väestön nettomuutos ja sen osatekijät Helsingin seudulla, liukuva vuosisumma

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

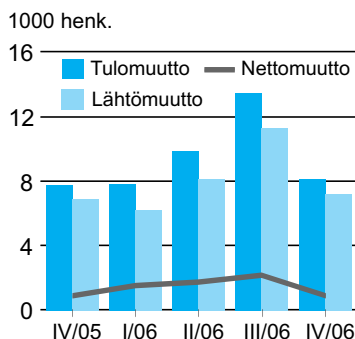
Väestönmuutos Helsingin seudulla alueittain

Väestönmuutoksen osuus (%) väestöstä

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

Väestön nettomuutto Helsingin seudulla tulomuutot – lähtömuutot

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

VÄESTÖ

Väestömäärä nousussa

Helsingin seudun väestö kasvoi 13 660 asukkaalla viime vuonna. Kasvuvauhti palautui vuosituhannen alun tasolle muutaman vuoden notkahduksen jälkeen. Kasvuun vaikutti erityisesti muuttoliike, sillä syntyneiden ja kuolleiden määrät ovat säilyneet jo vuosia samalla tasolla. Viime vuonna luonnollinen väestönmuutos oli 7 330 henkilöä ja muuttovoitto toi 6 330 uutta asukasta. Helsingin seudun asukasluku oli 1 265 100 viime vuoden lopussa Tilastokeskuksen tietojen mukaan.

Kaksi viidestä muuttaneesta asettui Helsinkiin ja sen väestönkasvu elpyikin jälleen. Väestö kasvoi 3 780 helsinkiläisellä. Syntyneitä oli 1 310 kuolleita enemmän ja muuttovoitto oli 2 470 asukasta. Näin ollen Helsingin väestönkasvu nojasi tulomuuttoon muista pääkaupunkiseudun kaupungeista poiketen. Väkiluku Helsingissä oli vuoden lopussa 564 400 asukasta.

Vantaan asukasmäärä lisääntyi viime vuoden aikana 2 440 henkilöllä, joka oli 650 enemmän kuin edellisvuonna. Muuttovoitto oli 770 uutta vantaalaista. Edelliseen vuoteen verrattuna se lähes kolminkertaistui. Muuttovoiton osuus viime vuoden väestönkasvusta oli noin kolmannes. Vantaalla asui vuoden lopussa 189 700 henkilöä.

Espoon väestö kasvoi 3 310 henkilöllä viime vuonna. Lisäys johtui etenkin syntyneiden enemmyydestä kuolleisiin nähden. Muuttovoiton osuus väestönkasvusta oli vajaa kolmannes eli 930 uutta espoolaista. Määrä oli vähän yli 1 000 henkilöä vähemmän kuin edellisena vuotena. Espoolaisia oli viime vuoden lopussa 236 000.

Kehyskunnissa sekä väestön luonnollinen kasvu että muuttoliike lisäsivät asukasmäärää lähes yhtä paljon. Syntyneitä oli noin 1 980 enemmän kuin kuolleita. Muuttovoitto kasvatti väkilukua 2 140 henkilöllä, joka on suunnilleen sama määrä kuin jo useana vuotena aikaisemminkin. Väestö kasvoi kehyskunnissa 4 120 asukkaalla eli jonkin verran enemmän kuin edellisinä vuosina.

Helsingissä muuttovoittoa jokaisella vuosineljänneksellä

Helsingin seudun viime vuoden muuttovoitosta kertyi runsas kolmannes heinä–syyskuussa. Helsinki sai muuttovoittoa viime vuoden jokaisella neljänneksellä. Eniten sitä oli heinä–syyskuussa, vähän yli 1 500 henkilöä. Espoossa suurin muuttovoitto kertyi myös kolmannella vuosineljänneksellä, 570 uutta espoolaista. Vuoden ensimmäisen neljänneksellä muuttotappio oli ollut 80 henkilöä. Vantaalla oli tulomuuttajia lähtömuuttajia enemmän muulloin paitsi viimeisellä neljänneksellä. Tällöin kaupungista muutti pois noin sata henkilöä enemmän kuin sinne saapui tulomuuttajia. Kaikkina vuosineljänneksinä muuttovoitto supistui tammi–maaliskuun tilanteesta, jolloin se oli 440 henkilöä. Kehysalue sai eniten muuttovoittoa toisella vuosineljänneksellä, jolloin se oli vähän yli tuhat asukasta. Muista neljänneksistä poiketen muuttotappiota oli kolmannella neljänneksellä, 60 henkilöä.

Ulkomainen muuttoliike vilkasta

Helsingin seudulla ulkomainen muuttovoitto kasvatti väkimäärää 4 010 henkilöllä viime vuoden aikana. Lähtömuuttajia oli 5 180 ja tulomuuttajien määrä oli 9 230. Vuosineljänneksittäin tulomuuttajia oli noin 2 000 henkilöä kolmatta neljänestä lukuun ottamatta, jolloin määrä oli lähes 3 000 muuttajaa. Seitsemän kymmenestä ulkomailta Suomeen muuttaneesta henkilöstä muutti pääkaupunkiseudulle. Kaupungeista Helsinki sai eniten muuttovoittoa, sillä pääkaupunkiseudulle ulkomailta muuttaneista kolme viidestä asettui sinne. Helsingin seudulta ulkomaille muuttaneista puolet oli helsinkiläisiä. Kaksi kymmenestä muuttajasta oli kotoisin Espoosta. Vantaan ja kehyskuntien osuus oli yksi kymmenesosa kummallakin.

Muualta Suomesta muutetaan jälleen Helsingin seudulle

Viime vuosikymmenen lopussa Helsingin seudun muuttovoitto muun Suomen suhteen oli jopa 9 000 henkilöä vuosittain. Taitekohtana oli vuoden 2003 kolmas neljännes, jolloin tulo- ja lähtömuuttajien määrät olivat samat. Sen jälkeen muuttotappio jatkui seuraavan vuoden loppuun asti. Vuonna 2005 tulomuuttajien määrä alkoi kasvaa. Muuttovirta muualta Suomesta Helsingin seudulle vahvistui jälleen viime vuonna. Muuttovoitto oli noin 2 100 uutta asukasta. Tulomuuttajia oli 30 000 henkilöä. Lähtömuuttajien määrä on jo pitkään ollut noin 28 000 henkilöä vuodessa, joten väestömäärään vaikuttaa etenkin tulomuuton suuruus.

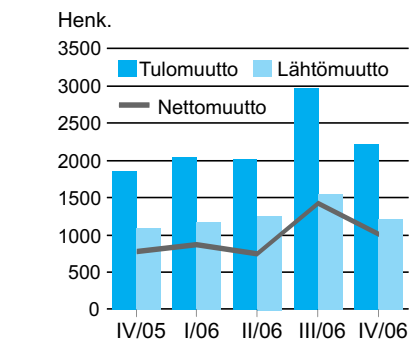
Helsinki on toipunut kolmen vuoden takaisesta väestömäärän notkahduksesta ja viime vuonna joka toinen muualta Suomesta Helsingin seudulle muuttaneista asettui sinne. Muuttovoitto oli 3 850 henkilöä. Espoon osuus Helsingin seudulle muuttaneista oli 16 prosenttia, Vantaan 13 prosenttia ja kehyskuntien 17 prosenttia.

Espoossa oli muuttotappiota Helsingin seudun ulkopuolisen Suomen suhteen vuonna 2003. Sen jälkeen muuttovoitto on ollut noin sata uutta espoolaista vuodessa. Vantaalla jatkuu edelleen muuttotappio muun Suomen suhteen. Viime vuonna se oli noin sata henkilöä. Muuttotappio on kaventunut viime vuosina.

Pääkaupunkiseudulta muutetaan kehyskuntiin

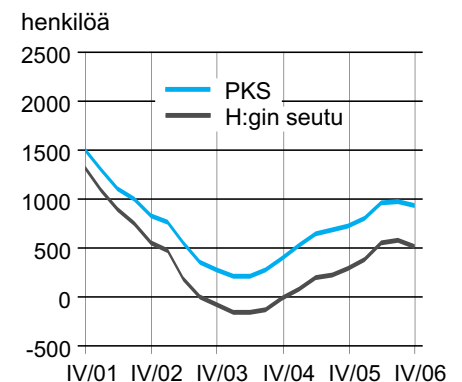
Viime vuoden aikana pääkaupunkiseudulta muutettiin enemmän kehyskuntiin kuin sieltä oli tulomuuttajia. Lähtömuuttajia oli noin 9 060 ja tulomuuttajia 5 640. Näin ollen kehyskunnat saivat pääkaupunkiseudulta muuttovoittona 3 420 uutta asukasta. Seudun sisäisessä muutossa etenkin Helsinki koki muuttotappiota, 3 930 henkilöä. Tosin edellisenä vuotena määrä oli noin 600 henkilöä enemmän. Espoossa lähtömuuttajia oli 54 tulomuuttajaa enemmän. Tilanne oli hyvin poikkeuksellinen, sillä edellisen kerran siellä oli muuttotappiota muihin seudun kuntiin nähden kaksitoista vuotta sitten. Vantaalla muuttovoitto oli 600 asukasta. Vuoteen 1992 asti Vantaa menetti asukkaitaan muihin seudun kuntiin. Sen jälkeen Vantaan asukasmäärä on kasvanut muista seudun kunnista tulleiden muuttajien ansiosta.

Ulkomainen nettomuutto Helsingin seudulla

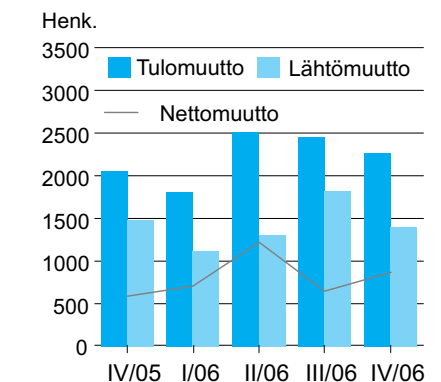
Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

Helsingin seudun ja muun Suomen välinen kausitasoitettu nettomuutto

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

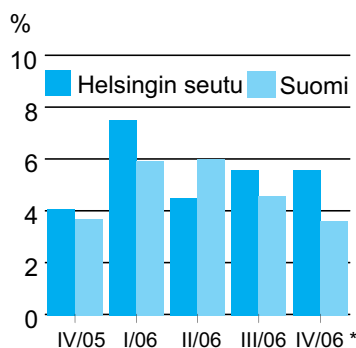
Seudun sisäinen kuntien välinen nettomuutto

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

Tuotannon volyymi

Muutos (%) edellisestä vuodesta

* ennakkoarvio

Lähde: Tilastokeskus sekä YTV ja Kaupunkitutkimus TA Oy

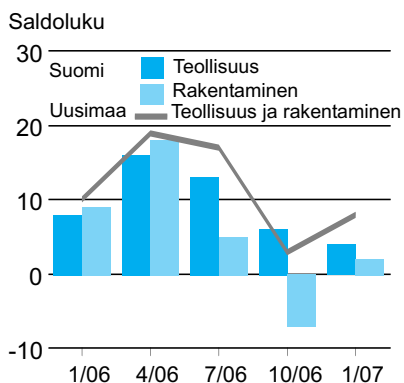
ALUETALOUS

Tuotanto reippaassa kasvussa

Tuotanto kasvoi Helsingin seudulla vuoden 2006 neljännellä neljänneksellä ennakkoarvion mukaan noin 5,5 prosenttia edellisvuodesta. Kasvu oli seudulla selvästi nopeampaa kuin koko maassa. Tuotannon kasvua veti teollisuus, mutta sen ohella myös kauppa ja liike-elämän palvelut kasvoivat vahvasti. Viime vuoden kolmannen neljänneksen tuotannon kasvuarvio korjautui Helsingin seudulla noin prosenttiyksikön verran ylöspäin verrattuna edellisen katsauksen ennakkoarvioon. Vuositasolla Helsingin seudun tuotanto kasvoi vuonna 2006 noin 6 prosenttia edellisvuodesta, jonkin verran enemmän kuin koko maassa. Vuodesta 2000 seudun tuotanto on kasvanut 21 prosenttia, kun koko maassa nousua on kertynyt 18 prosenttia.

Suhdanneltilanne edelleenkin hyvä

Teollisuuden ja rakentamisen odotukset suhdannenäkymistä

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto, EK, suhdannebarometri

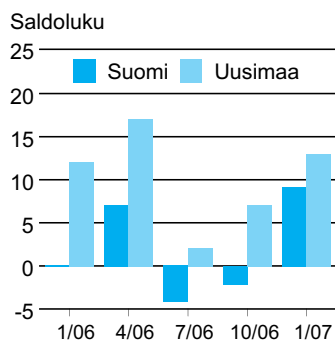
Teollisuus ja rakentaminen

Uudellamaalla teollisuuden ja rakentamisen suhdanneltilanne on hyvä ja yritykset arvioivat suhdanteiden kohentuvan lähikuukausina. Suhdannenäkymien saldoluku oli tammikuussa +8, kun lokakuussa se oli +3. Tammikuussa kolme neljäsosaa EK:n suhdannebarometriin vastanneista yrityksistä arvioi suhdanteiden säilyvän ennallaan, 16 prosenttia odotti nousua ja 8 prosenttia arvioi suhdanteiden heikkenevän.

Tuotantokapasiteetti oli tammikuussa täyskäytössä 85 prosentilla vastaajista. Tilauksia on likimain normaalisti ja valmiiden tuotteiden varastot ovat normaalia pienemmät. Kannattavuus on edelleen vuoden takaista parempi. Henkilökunnan määrä on vuoden takaista suurempi, mutta viime kuukausina työvoima on pysynyt ennallaan. Työvoimasta on pulaa lähes kolmasosalla. Tuotannon kasvu on odotusten mukaisesti hidastunut viime vuoden lopulla. Tuotannon ennakoitaan kasvavan hieman kuluvan vuoden alussa.

Koko maassa kaikkien päätoimialojen yritykset kuvaavat tämänhetkistä tilannettaan normaalia paremmaksi. Tasaisen, hyvän suhdannevaiheen ennustetaan jatkuvan koko kuluvan vuoden alkupuolen. Koko maan teollisuusyritysten suhdannenäkymiä mittaava saldoluku oli tammikuussa +4 ja rakentamisen +2.

Palveluyritysten odotukset suhdannenäkymistä

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto, EK, suhdannebarometri

Palveluyritykset

Uudenmaan palveluyritystenkin ajantasainen suhdanneltilanne oli tämän vuoden alussa hyvä. Suhdanteiden arvellaan paranevan lähikuukausien aikana. Saldoluku oli tammikuussa +13 ja lokakuussa +7. Suhdannebarometrin vastaajista neljä viidestä ennakoivat suhdanteiden pysyvän muuttumattomina. Myyntikehitys oli vuoden 2006 lopulla hyvä ja myynti on ollut yleisesti vuoden takaista runsaampaa. Henkilökunnan määrä on kasvanut aavistuksen verran viime kuukausina ja työvoimaa suunnitellaan lisäävän myös lähikuukausina. Ammattityövoiman puute on yleisin kapeikko 22 prosentin osuudellaan. Kannattavuus on ollut viime kuukausina jonkin verran vuoden takaista parempi ja sen odotetaan kohentuvan hieman myös lähikuukausina vuositasona.

Koko maassa palveluyritysten suhdannenäkymien saldoluku oli tammikuussa +9. Myyntitodukset lähikuukausille ovat edelleen melko hyvät, mutta kasvuvauhdin enteillään hidastuvan viime vuoden lopun korkeista lukemista. Lähikuukausina työvoiman lisäysten ennustetaan olevan suurempia kuin päättyneellä kolmen kuukauden jaksolla. Palvelualoilla ammattityövoimapula oli yhä merkittävä ongelma ja pulaa työvoimasta oli 19 prosentilla EK:n kyselyyn vastanneista.

Pääkaupunkiseudun kuluttajilla yhä luottamusta

Pääkaupunkiseudun kuluttajat ovat olleet luottavaisempia kuin kuluttajat koko maassa lähitulevaisuuden odotuksissaan. Viime vuoden kahtena viimeisenä kuukautena koko maan kuluttajien odotukset olivat tavanomaista valoisammat ja kuluttajabarometrin saldoluku oli +18. Pääkaupunkiseudulla saldoluku oli marras- ja joulukuussa +22. Kuluttajien luottamus tulevaisuuteen on ollut vahvaa koko viime vuoden ajan pääkaupunkiseudulla. Alhaisimmillaan se oli huhtikuussa, jolloin saldoluku oli +14. Tuolloin koko maassa arvo oli +9, joka myös oli koko vuoden alhaisin arvo. Sen jälkeen loppuvuoden aikana luottamus on ollut vahvaa.

Pääkaupunkiseudulla kuluttajien luottamus Suomen talouden kehitykseen oli vahvimillaan joulukuussa, jolloin yksi kolmesta oletti sen paremmaksi vuoden kuluttua. Joka toinen oletti taloustilanteen säilyvän ennallaan. Koko maassa joka neljäs luotti taloudellisen tilanteen parantumiseen ja vähän yli puolet vastaajista ei odottanut muutosta. Saldoluku olikin pääkaupunkiseudulla +8 ja koko maassa +4.

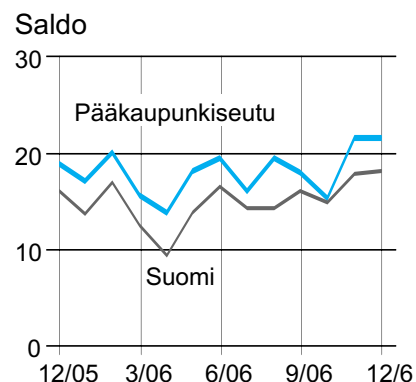
Työttömyyden kehitystä kuvaava saldoluku oli +9 ja koko maassa +8. Viime joulukuussa joka viides pääkaupunkiseudun kuluttajista oletti työttömiä olevan vuoden kuluttua enemmän. Kaksi vastaajaa viidestä olettaa työttömiä olevan vähemmän. Kuluttajien luottamus työttömyystilanteen paranemiseen alkoi viime vuoden puolivälissä pääkaupunkiseudulla ja on sen jälkeen säilynyt melko vakaana. Myös koko maassa kehitys on ollut samansuuntaista.

Oman talouden oletti vuoden kuluttua paremmaksi 35 prosenttia pääkaupunkiseudun vastaajista ja 29 prosenttia koko maan kuluttajista. Sekä koko maassa että pääkaupunkiseudulla joka kymmenes vastaajista odotti taloustilanteensa heikkenevän. Saldoluku olikin joulukuussa pääkaupunkiseudulla +14 ja +11 koko maassa.

Säästämismahdollisuuksiin uskottiin vahvasti ja sitä kuvaava saldoluku olikin pääkaupunkiseudulla +55 ja +50 koko maassa. Luottamus omiin säästämismahdollisuuksiin on ollut vahva koko viime vuoden ajan. Joulukuussa pääkaupunkiseudulla neljä viidestä kuluttajasta tulee säästämään melko tai hyvin todennäköisesti tulevan vuoden aikana. Koko maassa vastaava osuus oli samaa luokkaa.

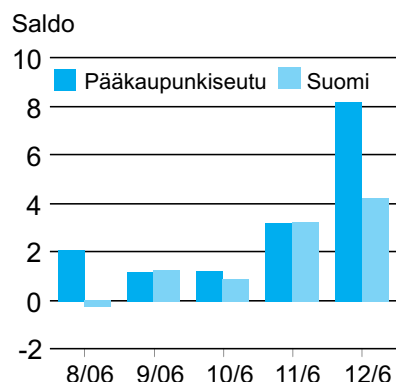
Lainanottoaikoita seuraavan vuoden aikoina oli pääkaupunkiseudulla 16 prosentilla vastaajista. Kolme neljästä vastaajasta ei aikoon ottaa lainaa. Koko maassa lainaa tulee ottamaan noin 13 prosenttia vastaajista. Neljä viidestä kuluttajasta koko maassa ei aio ottaa lainaa tulevan vuoden aikana.

Kuluttajien luottamusindikaattori

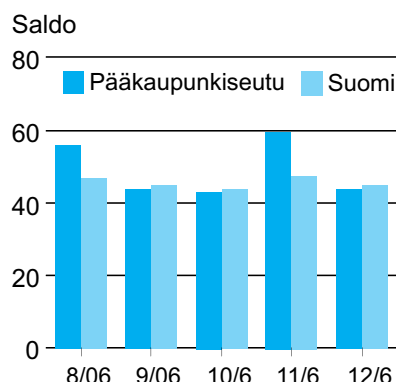
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kotitalouksien ennuste Suomen talouden kehityksestä seuraavan 12 kk:n aikana

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

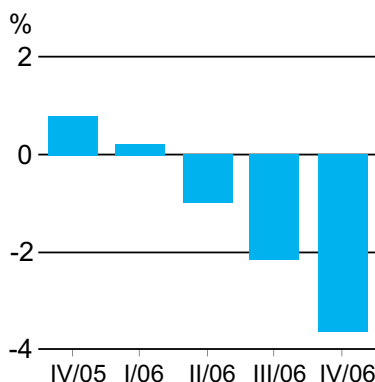
Kotitalouksien odotukset säästämismahdollisuuksista seuraavan 12 kk:n aikana

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Asumistuen saajat

Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Kela

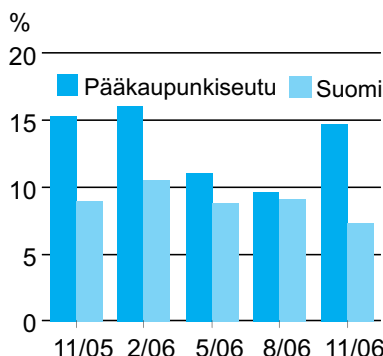
HYVINVOINTI

Asumistuen saajia aiempaa vähemmän – velkaneuvonnassa lisäystä

Kahdeksan sadasta pääkaupunkiseudun asutokunnasta sai asumistukea viime vuoden loka-joulukuussa eli yhteensä 35 600 asutokuntaa oli asumistuen piirissä. Lukumäärä oli laskenut 3,6 prosenttia edellisvuodesta. Helsingissä sai asumistukea 23 000 asutokuntaa. Espoossa määrä oli 6 000 ja Vantaalla 6 500. Helsingissä ja Espoossa vähennys edellisvuodesta oli lähes neljä prosenttia ja Vantaalla kolme prosenttia.

Velkaneuvonnan asiakkaina oli viime vuoden loka-joulukuussa Helsingissä 424 ja Espoossa 241 henkilöä. Vantaalla velkaneuvonnan piiriin kuului 128 kotitaloutta. Koko pääkaupunkiseudulla lisäystä oli runsas viidennes.

Asunnon ostoa suunnittelevien kotitalouksien osuus (%)

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

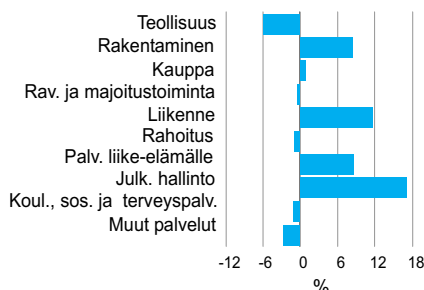
ASUNTOMARKKINAT

Asuntojen ostoaikomuksia edelleen

Uusien asuntojen ostoaikomukset lisääntyivät pääkaupunkiseudulla syyskesän jälkeen loka- ja marraskuussa, jolloin noin 14 kotitaloutta sadasta ilmoitti aikomuksestaan ostaa asunto varmasti tai mahdollisesti tulevan vuoden aikana. Joulukuussa kymmenesosa kotitalouksista osoitti ostohalukkuutta. Heistä 3,7 prosenttia ilmoitti varmasti ja 5,7 prosenttia mahdollisesti ostavansa asunnon seuraavan vuoden aikana. Pääkaupunkiseudulla ostohalukkuutta on perinteisesti ollut koko maata enemmän ja eniten sitä oli viime vuoden alussa. Koko maassa ostohalukkaita on ollut noin kymmenesosa kotitalouksista ja loppuvuodesta osuus oli laskenut 7 prosenttiin.

Toimialojen kehitys Helsingin seudulla

Työllisen työvoiman muutos (%)

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

TYÖMARKKINAT

Työllisten määrä kasvaa muuta maata nopeammin

Työllisten määrä oli 672 700 Helsingin seudulla ja koko maassa 2,4 miljoonaa henkilöä viime vuoden lopulla. Lukumäärä lisääntyi edellisvuodesta viime vuoden sekä ensimmäisellä että toisella vuosineljänneksellä noin kaksi prosenttia. Loppuvuodesta kasvu vahvistui lähes kolmeen prosenttiin. Vantaalla ja kehyskunnissa lisäys oli vajaa neljä prosenttia. Helsingissä ja Espoossa se oli prosenttiyksikön vähemmän. Työllisten määrän kasvu on ollut Helsingin seudulla koko maata voimak-

kaampaa. Ero oli suurin viime vuoden viimeisen neljänneksen aikana. Tällöin kasvu oli prosenttiyksikön koko maata suurempi. Tammi–maaliskuussa kasvuvauhti oli ollut samalla tasolla, noin kaksi prosenttia. Työllisistä kolme neljästä oli töissä yksityissektorilla, joka etenkin lisäsi työvoimaansa. Viime vuoden viimeisellä neljänneksellä kasvu oli 3,4 prosenttia. Koko Suomessa vastaava lisäys oli 2,4 prosenttia.

Työllisten osuus 15–64-vuotiaasta väestöstä oli joulukuussa Helsingin seudulla 73,8 prosenttia ja koko maassa 67,7 prosenttia. Pääkaupunkiseudulla se oli 73,6 prosenttia. Helsingissä työlliseen työvoimaan kuului 294 800 henkilöä, Espoossa 128 100 ja Vantaalla 107 900 asukasta. Kehyskunnissa työllisiä oli 136 400 loka–joulukuussa. Kaksi viidestä Helsingin seudun työllisestä asui Helsingissä. Sekä kehyskuntien että Espoon osuus oli viidesosa. Vantaalla asui 16 prosenttia työllisistä.

Työttömyysaste edelleen ennätyskellisen alhainen

Helsingin seudun työttömyysaste oli loka–joulukuussa 5,1 prosenttia. Koko maassa työttömien osuus työvoimasta oli 7,3 prosenttia. Edellisen vuoden 2005 viimeiseen neljännekseen verrattuna työttömyysaste oli laskenut Helsingin seudulla puoli prosenttiyksikköä ja koko maassa 0,3 prosenttiyksikköä Tilastokeskuksen haastattelututkimukseen perustuvien tietojen mukaan. Edellisen kerran työttömyysaste oli tätä alhaisempi Helsingin seudulla vuoden 2001 loppupuoliskolla ja koko maassa vuoden 1991 toisella neljänneksellä.

Helsingin seudulla oli 33 900 työtöntä viime vuoden viimeisellä neljänneksellä. Edellisvuoden vastaavana ajankohtana heitä oli 4 800 eli 12,3 prosenttia enemmän. Koko maassa työttömien määrä laski kymmenen prosenttia. Viime vuoden aikana työttömien määrä laski etenkin ensimmäisellä ja kolmannella neljänneksellä edellisvuoteen verrattuna, kumpanakin ajankohtana määrä oli noin 5 000 henkilöä edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa vähemmän. Työvoiman ulkopuolella olevan väestön osuus säilyi lähes entisellä tasolla, sillä vähennystä oli 1 100 henkilöä. Helsingin seudulla oli työvoiman ulkopuolella loka–joulukuussa 265 500 ja koko maassa 1 355 000 henkilöä.

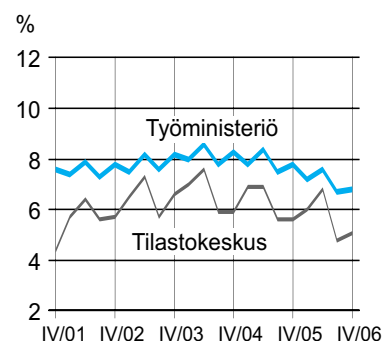
Miesten työttömyysaste oli viime vuoden viimeisellä vuosineljänneksellä 4,9 prosenttia Helsingin seudulla ja koko maassa se oli 6,8 prosenttia. Naisilla vastaavat arvot olivat 5,2 ja 7,9 prosenttia. Vuotta aiempaan verrattuna naisten työttömyysaste oli laskenut 0,2 prosenttiyksikköä ja miesten 0,9 prosenttiyksikköä.

Työministeriön työvoimatoimistoista saatujen tietojen perusteella Helsingin seudun työttömyysaste oli 6,9 prosenttia ja koko maan 9,5 prosenttia joulukuussa. Vuotta aiempaan ajankohtaan verrattuna laskua oli Helsingin seudulla 0,9 prosenttiyksikköä ja koko maassa 1,6 prosenttiyksikköä. Helsingissä työttömyysaste oli 7,9 prosenttia ja Vantaalla 7,3 prosenttia. Espoossa se oli 5,7 prosenttia ja kehysalueella 5,6 prosenttia. Työttömyystilanne on ennätyskellisen hyvä myös työministeriön tietojen mukaan, sillä edellisen kerran vastaavia työttömyysasteita oli ollut viisitoista vuotta sitten.

Pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys jatkoivat voimakasta vähenemistään

Joulukuussa yli vuoden työttöminä olleiden määrä laski 16,5 prosenttia Helsingin seudulla ja 16,3 prosenttia koko maassa edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Vähennys oli voimak-

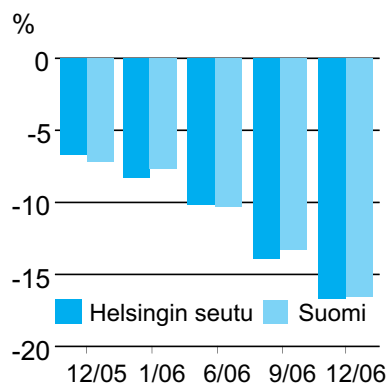
Työttömyysaste (%) Helsingin seudulla

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus ja työministeriö, työnvälitystilasto

Pitkäaikaistyöttömyys

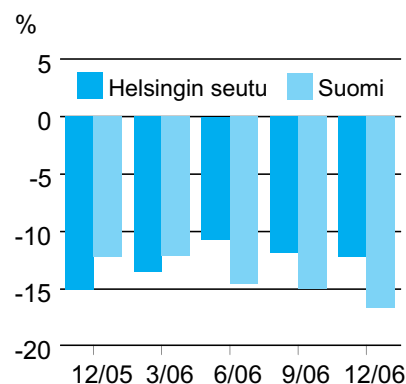
Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Työministeriö, työnvälitystilasto

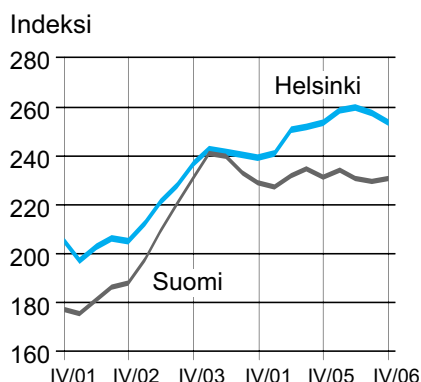
Nuorisotyöttömyys

Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Työministeriö, työnvälitystilasto

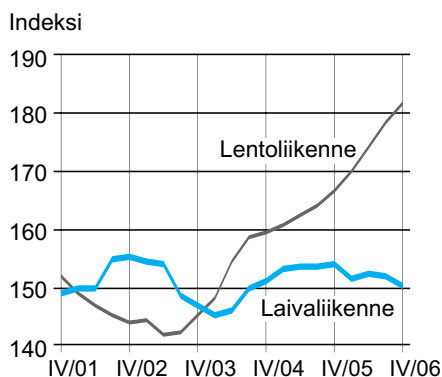
Autojen ensirekisteröinnit, Liukuva vuosisumma indeksinä, I/1993=100

Lähde: Tilastokeskus

Lento- ja laivaliikenteen matkustajat pääkaupunkiseudulla

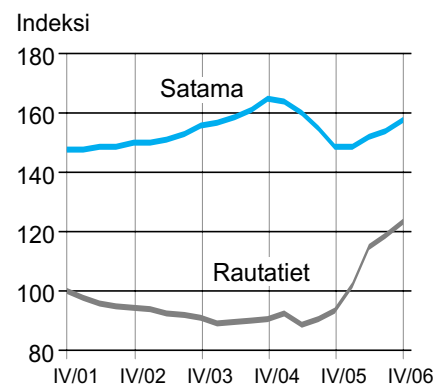
Kausitasoitettu indeksi, I/1993=100

Lähde: Ilmailulaitos ja Helsingin satama

Ulkomaan tavaraliikenne Helsingin satamissa ja VR:n tavaraliikenne pääkaupunkiseudun asemilla

Kausitasoitettu indeksi, I/1993=100

Lähde: Helsingin Satama, VR

kainta Helsingissä, jossa joka viides pitkäaikaistyöttömyys päättyi. Vantaalla laskua oli 9,5 prosenttia ja Espoossa sekä kehysalueella 8,5 prosenttia. Helsingissä pitkäaikaistyöttömien määrä oli 6 650, Espoossa 1 970, Vantaalla 2 180 ja kehysalueella 1 960 henkilöä. Helsingissä ja Vantaalla yli vuoden työttöminä olleiden osuus työvoimasta oli noin kaksi prosenttia. Espoossa ja kehyskunnissa se oli puoli prosenttiyksikköä vähemmän.

Nuoria alle 25-vuotiaita työttömiä oli Helsingin seudulla joulukuussa 3 355. Heistä lähes puolet asui Helsingissä. Sekä Vantaalla että kehysalueella asuvia oli vajaa viidennes. Nuorisotyöttömien määrä oli laskenut edellisvuoden loppuun verrattuna Helsingin seudulla noin 14 prosenttia, 530 nuorta. Prosentuaalinen lasku oli Vantaalla samaa suuruusluokkaa eli lähes 90 nuorta. Espoossa nuorisotyöttömiä oli lähes 50 vähemmän kuin edellisen vuoden joulukuussa, joten vähennys oli 8,0 prosenttia. Nuorisotyöttömienkin määrä laski eniten Helsingissä muihin pääkaupunkiseudun kaupunkeihin ja kehysalueeseen verrattuna. Lasku oli 15,4 prosenttia eli 280 henkilöä. Nuorisotyöttömien osuus koko työvoimasta oli sekä kehysalueella että pääkaupunkiseudulla puoli prosenttia, kun koko maassa se oli prosentti.

LIIKENNE

Lentoliikenteen matkustajamäärä yhä kasvussa

Helsinki-Vantaa lentoaseman matkustajamäärä kasvoi noin 8 prosenttia loka–joulukuussa edellisvuodesta. Matkustajia oli lähes 3 miljoonaa. Koko vuonna matkustajia oli enemmän kuin koskaan aikaisemmin, yhteensä 12,1 miljoonaa. Määrä oli noin miljoona matkustajaa enemmän kuin edeltävänä vuotena. Kansainvälisen laivaliikenteen matkustajamäärä Helsingin satamissa oli vuoden viimeisellä neljänneksellä lähes kaksi miljoonaa. Vähennystä edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan oli noin neljä prosenttia. Vuositason matkustajamäärä oli 9 miljoonaa.

Tavaraliikenteessä lisäystä

Helsingin satamien ulkomainen tavaraliikenne kasvoi viime vuoden viimeisellä neljänneksellä runsas kuusi prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Vuotuinen kasvu oli samaa suuruusluokkaa. Loka–joulukuun vienti ja tuonti olivat yhteensä 11,4 milj. tonnia ja koko viime vuoden aikana tavaraliikennettä oli 28 milj. tonnia.

Rautateiden tavaraliikenne Helsingin asemilla kasvoi viime vuoden aikana kolmanneksen edellisvuoteen verrattuna. Sen yhteismäärä oli 1,5 milj. tonnia, joten lisäys oli 0,4 milj. tonnia. Merkittävää tavaraliikenteen nousu oli alkuvuoden aikana, sillä toisella neljänneksellä se kasvoi lähes 70 prosenttia edellisvuodesta. Viimeisen neljänneksen kasvu oli vähän yli 17 prosenttia. Tällöin lähtevää tavaraa oli 0,1 milj. tonnia ja saapuvaa tavaraa 0,3 milj. tonnia. Saapuvan tavarantoiminnan määrä kasvoi miltei neljänneksen. Lähtevän tavarantoiminnan määrässä oli lisäystä 15 prosenttia edellisvuodesta.

Sosio-ekonominen kehitys Helsingin seudulla 1970-luvulta tähän päivään

Tulokehitys

Tulonsaajaa kohti laskettu keskitulo on eräs yleisimmistä alueellisten erojen mittareista. Tiedossa on, että sen käyttöä vaivaavat eräät ongelmat, joista ”miljonääriefekti” on yksi ja ”pienien satunnais-tulojen mukanaolo” toinen. Näistä rajoituksista huolimatta siitä voidaan tehdä joitakin pitkän aikavälin havaintoja.

Kun koko Helsingin seutu asetetaan käsitteellä ”tulonsaajien valtionveronalainen keskitulo” indeksoinnin pohjaksi, havaitaan Helsingin aseman pysyneen pitkän jakson lähes järkähtämättömänä juuri seudun keskitasolla (kuvio 1). Aivan viime vuosina se on kohonnut hieman tämän tason yläpuolelle. Sitä vastoin sen ympärillä on tapahtunut liikehdintää. Muu pääkaupunkiseutu (Espoo, Vantaa, Kauniainen) on pitkällä aikavälillä lähentynyt seudun keskitasoa kohteen alaspäin. Vain 1990-luvun loppuvuodet yrittivät tuoda trendiin muutosta. Läheneminen kuitenkin on jatkunut uudelleen nopeutuvaa vauhtia vuoden 2000 jälkeen.

Helsingin seutu on syytä hajottaa pienempiin osiin, koska eri alueiden kehitysraata on ollut toisistaan poikkeava (kuvio 2).

Kuntakohtaiset tulotiedot alkavat väestölaskennasta 1970. Todetaan, että helsinkiläisten suhteellinen tulotaso aleni suuren muuttotappion vuosina 1970–75. Espoo ja myös Vantaa olivat tuolloin vahvassa nousussa. Huomio kiinnittyi Vantaan asemaan vuonna 1975: tulotaso ylitti tuntuvasti Helsingissä saavutetun tason eikä jäänyt kovin kauaksi Espoosta.

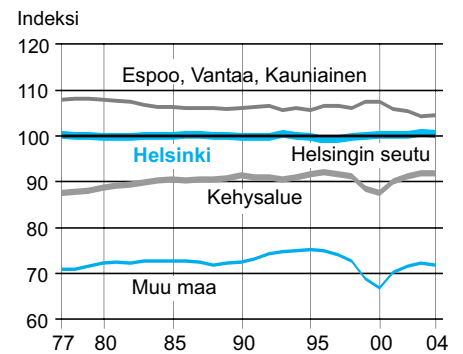
Suunta kääntyi kuitenkin äkisti vuoden 1975 jälkeen. Tulotason ja väestörakenteen välillä oli tuohon aikaan vielä melko kiinteä yhteys. Seudun kehitykselle oli ollut tunnusomaista pitkäaikainen tulokongvergenssi koko maahan nähden. Vantaa on jatkanut tällä linjalla, mutta Espoon ja Helsingin kehitys otti toisen kurssin 1990-lopun turbulenteina vuosina. Massiivinen pääomatulojen ja optioiden kasvu oli tässä vuosille 1996–2000 sijoittuneelle jaksolle tunnusomaista. Juhlien loppu kosketti erityisen kovasti Espoota, mutta ei Helsingikään siitä paitsi jäänyt. Viime vuosina helsinkiläisten keskitulot ovat suhteellisesti kohonneet naapurikaupunkien tulotason alentuessa. Myös muulla Helsingin seudulla on havaittavissa kaikuja tästä noususta ja laskusta.

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneet

Toinen keskeinen avainindikaattori koostuu korkean asteen tutkinnon suorittaneista. Laskettaessa näiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä saadaan seuraavia tuloksia. Vertailukohdan ollessa koko seutu havaitaan selvää alueellisten erojen kaventumista tapahtuneen seudun eri vyöhykkeiden välillä. Helsinki oli vuoteen 1985 asti naapureistaan jäljessä, mutta on sen jälkeen pysytellyt niiden yläpuolella.

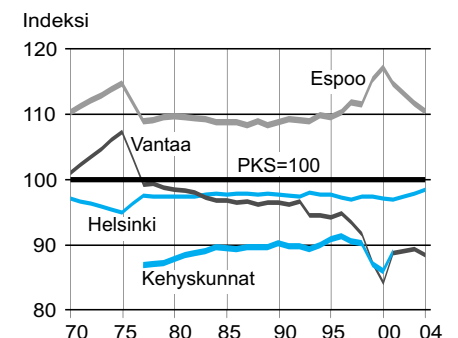
Jaettaessa pääkaupunkiseutu osiin havaitaan vastaavanlaisen lähentymisen tapahtuneen myös täällä. Helsinki on pysytellyt koko ajan aivan seudun keskiarvon tasalla, kun lännessä olevat kau-

Kuvio 1: Valtionveronalaiset tulot tulonsaajaa kohden 1977–2004, kun Helsingin seutu=100

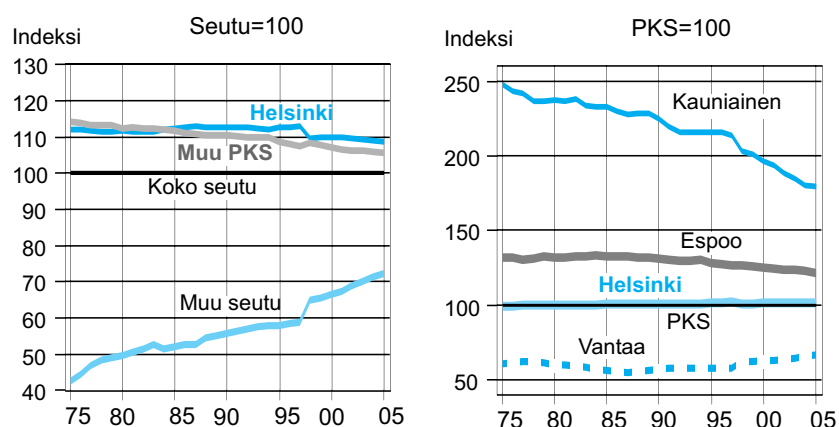
(Lähde: TK, Altika, sarjat 1201, 1206, 1207, 1209, 1210)

Kuvio 2: Valtionveronalaiset tulot tulonsaajaa kohden 1970–2004, kun PKS=100

(Tilastoarkisto: vuodet 1970 ja 1975, Altika: vuodet 1977–2004)

Kuvio 3: Korkean asteen tutkinnon suorittaneiden osuus yli 15-vuotiaista 1975–2005

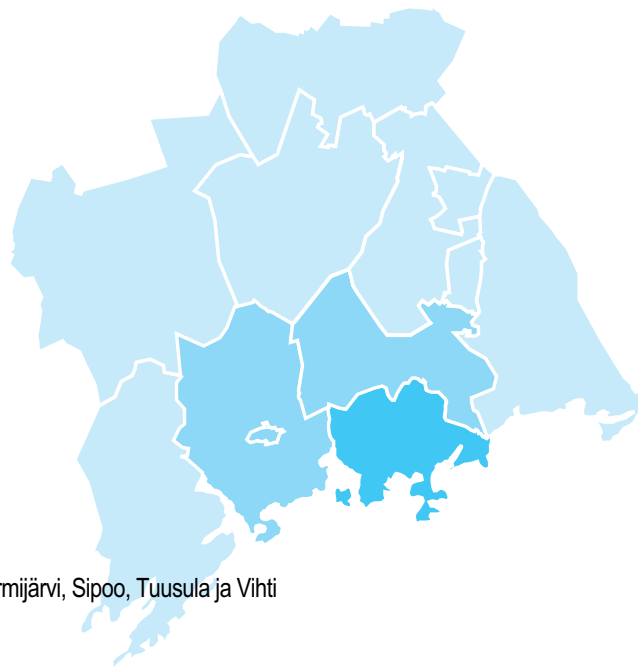

Lähde: TK, Altika.

pungit ovat sitä suhteellisesti lähentyneet, niin myös Vantaa tietyn erkanemisjakson jälkeen (kuvio 3)

Koulutustaso on kohonnut kaikissa kunnissa, mutta muutosnopeudet vaihtelevat. Koulutustason ollessa kyseessä tämä tasoittuminen voi tuntua väistämättömältä, koska kerran saavutetun erityisaseman pitäminen suhteellisesti ennallaan on vaikeata jakajan arvon kasvaessa suhdeluvun laskeutumisessa. Vertailu tulokehityksen trendeihin osoittaa, että mittarit kertovat samasta ilmiöstä.

Yhteenvetona tarkastelusta voidaan todeta, että Helsingin seudulla on käynnissä suuri alueittaisten erojen tasoittumiskehitys, joka on nopeutunut tultaessa 2000-luvulle. Muuttoliikkeellä on merkityksensä tässä prosessissa, mutta väestön omaehtoista muutosta koulutustason tai tulotason kohottamisessa ei pidä aliarvioida.

Aluejako

Pääkaupunkiseutu:	Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa
Kehysalue:	Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Nurmijärvi, Sipoo, Tuusula ja Vihti
Helsingin seutu:	Pääkaupunkiseutu ja kehysalue
Uusimaa:	Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakunnat

Käsitteitä

Asunnon ostoaikomukset:

Niiden kotitalouksien osuus, jotka aikovat ostaa asunnon varmasti tai mahdollisesti seuraavan vuoden aikana.

Ilmanlaatuindeksi:

Ilman epäpuhtauksien (rikkidioksidi, typpidioksidi, häkä, otsoni ja hengitettävä pöly) kuukausittaisiin maksimiarvoihin perustuva indeksi.

Julkisen liikenteen matkustajat:

Helsingin sisäisen liikenteen matkustajamäärä.

Kuolleisuus (eli kuolevuus):

Käsitteellä tarkoitetaan kuolemista ilmiönä, jonka väestöllistä vaikutusta tutkitaan, tai mitä tahansa mittalukua, joka ilmoittaa kuolleiden osuuden (yleensä promilleina) väestöstä tai jostakin väestönosasta.

Lento- ja laivaliikenteen matkustajat:

Lähteneet ja saapuneet matkustajat yhteensä.

Myynti:

Helsingin seudulla sijaitsevien yritysten arvonlisäveron alainen myynti.

Palkkasumma:

Helsingin seudulla sijaitsevien yritysten maksama palkkasumma.

Rikokset:

Väkivaltarikokset – poliisin tietoon tulleet henkeen tai terveyteen kohdistuvat rikokset sekä siveellisyyserikokset. Omaisuusrikokset – poliisin tietoon tulleet varkaudet, näpistykset, ryöstöt, vahingon teot, moottoriajoneuvon luvattomat käytönnot, petokset jne.

Saldoluku:

Saldoluvulla suhdanne- ja kuluttajabarometrissä kuvataan odotuksia, ja se saadaan, kun myönteisten vastausten prosentiosuuksista vähennetään kielteisten vastausten prosentiosuudet. Positiivinen luku kuvaa optimistisia odotuksia.

Tuotanto:

Kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiiviteettia. 1) Helsingin seutu: Toimialoittaisten tuotannon kehitystä ennakoivien indikaattorien perusteella konstruoitu Helsingin seudun tuotannon ennakoiva kuvaaja. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvoihin. Tietolähde: Kaupunkitutkimus. 2) Suomi: Tilastokeskuksen Kansantalouden neljännesvuosittilipidon bruttokansantuote kiintein hinnoin. Tuorein neljännes on Tilastokeskuksen julkaisema kokonais- tuotannon ennakkotieto.

Työnvälitystilasto:

Työministeriön tilasto, joka perustuu työnhakijoiden rekisteriin. Työvoimatutkimuksen ja työministeriön luvut poikkeavat: työvoimatutkimuksen työttömyysasteet ovat 2–3 prosenttiyksikköä pienempiä.

Työttömyysaste:

Työttömien osuus työvoimasta.

Työvoimatutkimus:

Tilastokeskuksen otospohjainen kuukausittain tehtävä haastattelututkimus. Työllisyyttä koskevissa toimialoittaisissa tiedoissa on pienten toimialojen kohdalla suurehko virhemarginaali.

Avainlukuja

	Helsinki	Espoo	Vantaa	H:gin seutu ¹	Suomi
Väestö					
Väkiluku 31.12.2006	564 412	234 990	189 712	1 265 104	5 276 571
Väestönmuutos 1–12/2006	3 780	3 310	2 440	13 660	20 990
Väestönmuutos, %	0,6	1,4	1,3	1,1	0,4
Nettomuutto	2 470	930	770	6 330	10 040
Aluetalous ja elinkeinoelämä					
Tuotannon kasvu					
2006/I	7,5	5,9
2006/II	4,5	6,0
2006/III	5,6	4,6
2006/IV	5,6	3,6
Työllinen työvoima	294 800	128 100	107 900	672 700	2 437 800
Muutos, %	2,2	2,8	3,5	2,8	1,7
teollisuus (D)	30 300	15 800	13 700	79 500	433 800
muutos, %	-1,3	-12,0	3,2	-4,0	-1,8
rakentaminen (F)	11 207	5 169	9 614	36 834	166 390
muutos, %	6,1	11,3	18,0	7,9	3,6
Työttömyysaste, %	7,9	5,7	7,3	6,8	9,5
Asuntomarkkinat				Kehysalue ²	
Asuntojen keskihinnat €/m ² , 2006/IV	3 112	2 552	2 054	1 798	1 828
Hintojen muutos, %	7,7	6,2	7,7	5,4	6,1
Hyvinvointi					
Toimeentulotuen saajat	2006/IV 26 500	8 480	8 550
Muutos, %	-0,5	22,4	1,6
Asumistuen saajat,	2006/IV 22 990	6 010	6 540
Muutos, %	-3,8	-3,6	-2,8

¹12 kuntaa.

²Riihimäki mukana.

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

– Muutostietoja neljännesvuosittain

Ilmestyy vuonna 2007 viikoilla 10, 23, 36, 49

Toimitus ja julkaisija
Helsingin kaupungin tietokeskus
PL 5520
00099 Helsingin kaupunki
Faksi (09) 310 36406
www.hel2.fi/tietokeskus/suunnat, www.ytv.fi

Lisätietoja:

Leena Hietaniemi, Helsingin kaupungin tietokeskus, p. (09) 310 36404
Tuula Lappalainen, Helsingin kaupungin tietokeskus p. (09) 310 36586
etunimi.sukunimi@hel.fi

KUSTANTAJAT

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta
(YTV)

Helsingin kaupungin tietokeskus

Espoon kehittämis- ja tutkimusryhmä

Vantaan tilasto- ja tutkimusyksikkö

Uudenmaan liitto

Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskus

Helsingin seudun kauppakamari

ISSN 1455-819X (painettu)

ISSN 1796-7287 (verkossa)